

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Основи права ЄС

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітньо-професійна програма	«Право»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра права та публічного управління
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Стріяшко Галина Миколаївна, доцент кафедри права та публічного управління, кандидат юридичних наук, доцент
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobotnyky/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	Moodle: https://dist.nasoa.edu.ua/course/view.php?id=1270
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Опанування дисципліни «Основи право ЄС» опирається на знання та компетентності, здобуті під час вивчення курсів «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Міжнародне публічне право», «Адміністративне право України».

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Форма навчання	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
				Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	денна	4	120	24	24	72	іспит
	заочна	4	120	4	6	110	іспит

Опис дисциплін	Навчальна дисципліна: Навчальна дисципліна «Основи права Європейського Союзу» є обов'язковою складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Право». Її вивчення зумовлене сучасними процесами правової глобалізації, європейської інтеграції та зобов'язаннями України щодо адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу. Дисципліна забезпечує формування системного уявлення про Європейський Союз як унікальне наднаціональне інтеграційне утворення, правова система якого має автономний характер, власні джерела, принципи та механізми правозастосування. У межах курсу розглядаються історичні передумови створення ЄС, етапи його розвитку, інституційна структура, порядок ухвалення рішень, система джерел первинного та
-----------------------	---

	вторинного права, а також практика Суду Європейського Союзу. Обов'язковий характер дисципліни зумовлений тим, що сучасна юридична практика в Україні дедалі більше інтегрується у європейський правовий простір. Майбутній юрист повинен володіти базовими знаннями про структуру, принципи та механізми функціонування права Європейського Союзу для належного здійснення професійної діяльності, зокрема у сфері правотворчості, правозастосування, судової практики, міжнародного співробітництва та публічного управління. Мета вивчення навчальної дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про природу, структуру та принципи функціонування права Європейського Союзу як наднаціональної правової системи, розуміння його місця у сучасній правовій картині світу, а також засвоєння механізмів взаємодії права ЄС із національними правовими системами, зокрема правовою системою України. Дисципліна спрямована на формування здатності здійснювати правовий аналіз актів права ЄС, практики Суду ЄС, розуміти процеси правової глобалізації та європейської інтеграції, а також оцінювати вплив права ЄС на національне законодавство. Завдання вивчення навчальної дисципліни: Основними завданнями дисципліни є: - розкриття природи та змісту правової глобалізації й інтеграційних процесів у Європі; - дослідження становлення та етапів розвитку Європейського Союзу; - аналіз системи джерел права ЄС (первинного та вторинного права); - характеристика принципів права ЄС (верховенство, пряма дія, субсидіарність, пропорційність тощо); - вивчення інституційної системи ЄС та механізмів ухвалення рішень; - формування розуміння ролі Суду ЄС у забезпеченні єдності правозастосування; - визначення місця правової системи України у сучасній правовій картині світу; - аналіз впливу міжнародного та європейського права на національну правову систему України; - формування навичок використання наукової літератури, міжнародних баз даних та судової практики для проведення порівняльно-правових досліджень. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен знати: - систему джерел права Європейського Союзу; - принципи функціонування права ЄС; - механізми взаємодії права ЄС із національними правовими системами; - місце правової системи України на правовій мапі світу; - вплив міжнародних та наднаціональних правових систем на розвиток українського законодавства; - основні наукові джерела та бази даних для проведення порівняльно-правових досліджень Здобувач повинен вміти: - аналізувати нормативно-правові акти; - застосовувати правові норми у вирішенні практичних ситуаційних завдань; - самостійно орієнтуватися у законодавстві та спеціальній літературі; - проводити порівняльний аналіз національного законодавства з міжнародними стандартами;

	- керуватися принципами права при виконанні своїх професійних обов'язків.
Професійні компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має можливість набутти наступні компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ФК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. ФК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. ФК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. ФК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. ФК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. ФК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. ФК18. Здатність застосовувати правові знання для забезпечення правового регулювання статистики, обліку та аудиту.
Програмні результати навчання	РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи

	відому проблему. РН7. Скласти та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. РН11. Мати базові навички риторики. РН12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. РН14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. РН16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності. РН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди. РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. РН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. РН24. Вміти застосовувати правові знання для забезпечення правового регулювання статистики, обліку та аудиту.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Становлення Європейського Союзу Тема 1. Історичні передумови виникнення ЄС. Тема 2. Поняття джерел права ЄС Тема 3. Принципи права ЄС Змістовий модуль 2. Інституційні органи ЄС Тема 4. Основи побудови та діяльності інститутів та органів Європейського Союзу. Тема 5. Європейський Парламент. Європейська Рада. Рада Європейського Союзу. Європейська Комісія. Змістовий модуль 3. Судова система ЄС Тема 6. Роль, значення та функції Суду ЄС у системі ЄС Тема 7. Організаційна структура судової системи ЄС Змістовний модуль 4. Питання співробітництва України та Європейського Союзу Тема 8 Історія розвитку відносин між Україною та Європейським Союзом, їх нормативно-правове регулювання Тема 10. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу
Методи навчання	Для досягнення мети та завдань навчальної дисципліни, впродовж лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція, консультація, дискусія, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація, відео). Під час практичних (семінарських) занять застосовуються ігрові методи, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи, аналіз ситуацій у професійній діяльності, елементи роботи в командах та групових дискусіях.

Матеріальнотехнічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положення про академічну доброчесність НАСОН, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОН. Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол №10 від 08 травня 2025 р.).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю. Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни. Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	Максимум – 3 бали
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимум – 10 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	екзамен	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	Максимум – 5 балів
	Модульний контроль № 1	Максимум – 30 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 30 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною

<i>Зараховано</i>	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / за ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 360 с
2. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 10-те, змінене і допов. Харків : Право, 2021. 484 с.
3. Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / За ред. М. В. Буроменського. Х.: Право, 2015. 328 с.
4. Європейське право: право Європейського Союзу : підручник : у чотирьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. К. : Ін Юре, 2015-2016.
5. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу: монографія / під ред. І. В. Яковюка. К., 2012. 208 с.
6. Офіційний сайт ЄС: <http://europa.eu.int> Європейський парламент: www.europarl.europa.eu
7. Рада ЄС: www.consilium.europa.eu

8.Європейська Рахункова палата: eca.europa.eu

9.Європейський Центральний Банк: www.ecb.int

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри права та публічного управління. Протокол від 11 лютого 2026 № 1 р.